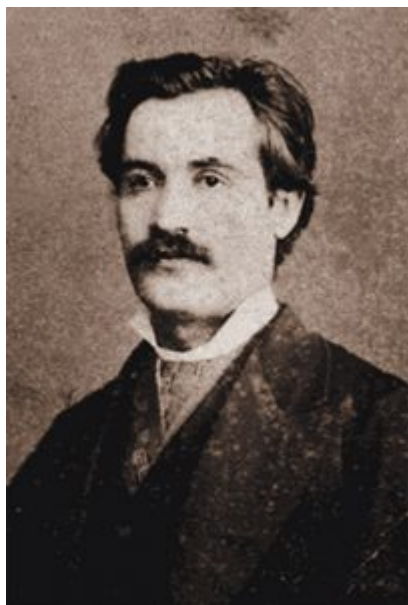

[„CE DOREȘTE «L'INDÉPENDANCE ROUMAINE» DE LA OPOZIȚIE?”] – de Mihai Eminescu [26 februarie 1883]

Ce dorește „L'Indépendance roumaine” de la opoziție? Să declarăm că Conferența de la Londra e nedreaptă cu România? Că împărăția vecină, cerând Comisia Mixtă pe Dunăre, pretinde ceva excepțional, ce nu e prevăzut în Tratatul de la Paris și în cel de la Berlin? Că jurisdicțiunea exclusivă pe brațul Chiliei nu se poate obține decât în contra Tratatului de la Paris, care pune toate gurile Dunării fără excepțiune sub autoritatea Comisiunii Europene? Asta s-o declarăm? Dar cine se îndoiește despre asta? Dar chiar acele puteri cari tratează acum în Conferență se îndoiesc ele un moment că ceea ce pretind este mai mult decât dau tratatele? Dar dacă n-ar fi astfel, dacă totul s-ar reduce la o simplă interpretare de text, fără sporire de drepturi, fără modificarea esenței chiar a instrumentului de pace de la Berlin, ar mai fi fost nevoie de Conferență, s-ar mai ridica discuțiuni? Fără îndoială nu.

Din nenorocire tratatele nu mai au longevitatea pe care o aveau înainte. Un drept pozitiv și codificat al ginților nu există și, chiar dac' ar exista, nu știm ce sancțiune ar avea. Tratatele se mențin în vigoare prin echilibrul real al puterilor europene, prin raporturi oarecum de greutate și de forță, și dreptul scris e mai mult arma celui slab și un mijloc de-a trezi conștiința acelu echilibru. Din punct de vedere mai înalt am putea zice că adevărul rămâne adevăr oricât de rău l-ar apăra cel care-l susține, că dreptatea rămâne dreptate oricât de puțin iscusit ar fi avocatul care luptă pentru ea. Tot din acest punct de vedere se poate zice că e fără precedent ca despre o țară pe deplin neatârnată, despre pământul, despre apa, despre locuitorii ei alții să hotărască fără s-o întrebe, fără s-o primească chiar între ei. Am zice mai mult. Oricât de rău ar fi fost apărătorul cauzei noastre – și desigur că mai rău ca d. Brătianu n-a putut fi nimenea – nu pe apărător aveau a-l considera puterile, ci cauza însăși, care rămâne dreaptă chiar dacă cel ce-o apără e nedrept. Uneori ne vine a crede chiar că în Conferința de la Londra unele din puteri ne apăra fără s-o mărturisească mai bine decum înțelegem noi s-o facem și că, în conștiința lor, împărtășesc acea măreață idee de dreptate pe care cel slab înclină a o avea.

Dar, cum am zis, toate aceste le spunem din punct de vedere al dreptății, ale cărei postulate n-au din nenorocire o altă sancțiune decât cel mult generozitatea firească a celor mari, o generozitate uneori alterată de interese.

Dar nu aceasta vrea „L'Indépendance roumaine”, ci mai mult:

Opozițiunea n-a înțeles că, unindu-se cu guvernul și ajungând prin acest act de înalt patriotism să împiedice dominațiunea Austriei pe Dunărea română, ea scăpa fără îndoială guvernul, dar scăpa și țara.

Care guvern, fie-ne permis a întreba?

Cel din 1881, care găsea că e prudent și la timp să admită Comisia Mixtă, participarea Imperiului la ea, prezidenția permanentă? Cel de azi, care nu vrea toate acestea? Dar nu vrea? Știm noi sigur, știm pozitiv ceea ce vrea sau nu vrea guvernul nostru? Nu știm nimic. În toate cestiunile ne-am trezit cu surprinderi, ca și când încrederea țării acesteia ar trebui escamotată. Că așa este, vom cita un singur caz. Manifestul, numit al tinerimii universitare din București, pe care l-am tipărit cu oarecari rezerve în numărul nostru de ieri, e escamotat de la un număr mic de studenți de către un agent al partidului roșu, e revăzut, fără știrea semnătorilor sperăm, de onor. Radu Mihai, încât majoritatea studenților a pregătit un protest în contra-i pe care-l comunicăm mai la vale, neputându-ne opri de a-i lăuda tonul serios și plin de inteligentă liniște. Va să zică nici măcar inima tinerimei nu e cruțată de ademeniri, ca să zicem așa, polițienești, cu sinceritatea ei înnăscută, ea să șteargă greșalele guvernului, ea să șteargă acel pasaj fatal din „Românul” (iunie 1871) prin care se dădea tot ce pretinde azi Imperiul în Conferența de la Londra?

Tot astfel nu înțelegem cum opoziția poate fi chemată a împărtăși răspunderea unei rele politici esteriore. Să ne unim? Dar care caz grav ne-a găsit vreodată dezbinați? Când lucrurile ajung la o încordare extremă desigur că românii sunt uniți, dar nu de aceasta e deocamdată vorba. Ceea ce se cere e ca opoziția, care de ani de zile, de pe când trăia Epureanu încă, a dat alarmă în cestiunea aceasta, să ajungă a împărtăși până și răspunderea morală a purtării necorecte a guvernului. Aceasta ni se pare o cerere prea mare. Exemplul onor. D. Ionescu – pe care noi îndealtime întrelea nu l-am numit trădător – nu ne ademenește deloc, deși d- sa trebuie să fi știind ce face și n-are nevoie de învățămintele noastre.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro